

Sygn. akt III AUa 1409/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Maria Pierzycka - Pająk SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Sebastian Adameczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2016 r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. L. (J. L.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość renty

na skutek apelacji ubezpieczonego J. L.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 27 kwietnia 2015 r. sygn. akt IX U 58/15

oddala apelację.

/-/ SSA M. Pierzycka-Pająk /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 1409/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wykonał prawomocny wyrok tut. Sądu z dnia 1 października 2014r.

i przyznał ubezpieczonemu J. L. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe, przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, to jest

z okresu od 01/1992r. do 12/2001r. oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) 11,44%.

Decyzją z dnia 2 stycznia 2015r. organ rentowy przeliczył rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia od dnia 1 grudnia 2014r. przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) w wysokości 47,67%.

Ubezpieczony w odwołaniach od decyzji domagał się ich zmiany przez ustalenie podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia stosownie do art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest przy przyjęciu podstawy wymiaru wcześniej pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, bądź na podstawie art. 15 ust. 1 w/w ustawy, a mianowicie przy uwzględnieniu zarobków z okresu ostatnich 10 lat przypadających przed rokiem 1994, kiedy to ubezpieczony nabył prawo do renty wypadkowej lub w oparciu o art. 15 ust. 6 tejże ustawy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonych decyzjach.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku połączył sprawy do łącznego rozpoznania sygn. akt IXU 58/15 i wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2015r. oddalił oba odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony, ur. (...), w okresie od dnia 7 grudnia 1994r. do dnia 31 marca 2011r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 15 czerwca 1993r. Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 5 lat kalendarzowych to jest od 01/1983r. do 12/1987r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) wyniósł 164,70%.

Decyzją z dnia 30 maja 2011r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do tego świadczenia na dalszy okres w związku z brakiem stwierdzenia dalszej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Odwołanie ubezpieczonego od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem tamt. Sądu z dnia 9 października 2012r. w sprawie o sygn. akt IXU 1085/11, zaś wyrok ten uprawomocnił się wskutek oddalenia apelacji ubezpieczonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 września 2013r. w sprawie o sygn. akt III AUa 2519/12.

W dniu 2 lutego 2012r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy decyzją z dnia 14 września 2012r. odmówił prawa do świadczenia. Ubezpieczony wniósł odwołanie od tej decyzji i Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 19 lutego 2013r. w sprawie o sygn. akt IXU 1451/12 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia na trwale począwszy od dnia 2 lutego 2012r. W rozpoznaniu apelacji organu rentowego od tego wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 12 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1051/13 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania tamt. Sądowi. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 1 października 2014r. w sprawie o sygn. akt IXU 893/14 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia od dnia 2 lutego 2012r. na stałe. Wyrok ten uprawomocnił się w sytuacji, gdy żadna ze stron nie wniosła od niego apelacji.

Wykonując prawomocny wyrok organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 19 listopada 2014r. przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe, od daty wskazanej w wyroku. Do ustalenia podstawy wymiaru renty przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, to jest od 01/1992r. do 12/2001r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) wyniósł 11,44%.

Do ustalenia wysokości renty organ rentowy uwzględnił staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 14 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 1 roku i 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

Z uwagi na fakt, że ubezpieczony do odwołania od decyzji zaskarżonej z dnia 19 listopada 2014r. załączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z wykazanymi zarobkami: z lat 1978 – 1980 sporządzone w dniu 3 lutego 2012r. przez KWK (...), z lat 1980 - 1990 dotyczące zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) – zaświadczenie z dnia 14 lutego 2012r. oraz z lat 1991 – 1994r. dotyczące ostatniego zatrudnienia ubezpieczonego trwającego do dnia 6 grudnia 1994r. w KWK (...) – zaświadczenie z dnia 7 lutego 2012r., organ rentowy dokonał ponownej analizy sprawy i w dniu 2 stycznia 2015r. wydał kolejną zaskarżoną decyzję, którą przeliczył rentę ubezpieczonego z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia od dnia 1 grudnia 2014r.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, to jest od 01/1992r. do 12/2001r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia (WWPW) wyniósł 47,67%.

Wymiar okresów składkowych i nieskładkowych nie uległ zmianie w stosunku do decyzji poprzedzającej – zaskarżonej z dnia 19 listopada 2014r.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołania ubezpieczonego nie zasługują na uwzględnienie.

Prawidłowo organ rentowy stwierdził, że brak jest możliwości obliczenia obecnie pobieranej przez ubezpieczonego renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, a konkretnie podstawy wymiaru tego świadczenia, w sposób wskazany przez ubezpieczonego w odwołaniach od decyzji zaskarżonych.

Brak jest także możliwości obliczenia podstawy wymiaru tego świadczenia w oparciu o art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1440), bowiem zgodnie z tym przepisem podstawę wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty stanowi podstawa wymiaru renty w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaniu prawa do renty.

Z literalnego brzmienia powołanego uregulowania wynika, że przy obliczeniu podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia istnieje możliwość przyjęcia podstawy wymiaru wcześniej pobieranego świadczenia w postaci również renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, a nie innego świadczenia, a to renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową czy też w związku z wypadkiem przy pracy, które przyznawane są na podstawie odrębnych przepisów, a mianowicie ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 167, poz. 1322 ze zm.). Ubezpieczony od dnia 2 grudnia 2012r. pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia przyznaną wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 1 października 2014r. sygn. akt IXU 893/14, lecz wcześniej, to jest przed przyznaniem tego świadczenia, pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W takiej sytuacji nie może on skorzystać z obliczenia podstawy wymiaru aktualnie pobieranego świadczenia według wariantu przewidzianego w cytowanym powyżej art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – brak jest możliwości przyjęcia do obliczenia podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, podstawy wymiaru wcześniej pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, w tym zastosowania wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (WWPW) 164,70%.

Brak jest także podstaw do obliczenia podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia przy przyjęciu zarobków ubezpieczonego z okresu ostatnich 10 lat przypadających przed 1994r., kiedy to ubezpieczony nabył prawo do renty wypadkowej, gdyż 10-letnie to wykracza poza okres ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających rok, w którym ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia: art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej przewiduje możliwość obliczenia podstawy wymiaru świadczenia przy uwzględnieniu wynagrodzeń przypadających w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych z ostatnich 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o rentę.

Brak jest również możliwości obliczenia podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego w oparciu o uregulowanie art. 15 ust. 6 ustawy emerytalnej, to jest z okresu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ponieważ ubezpieczony bezspornie nie udowodnił 20 takich lat: jak wynika z dokumentacji akt organu rentowego ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu do 1994r. i na dzień wydania wyroku przez Sąd I instancji udowodnił staż pracy w wymiarze 14 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 1 roku i 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonego.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości zarzucił: naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 21 ust 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 58 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, poprzez błędne przyjęcie, że podstawa wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, przyznanej zaskarżoną decyzją z dnia 19 listopada 2014r., zmienionej zaskarżoną decyzją z dnia 2 stycznia 2015r., nie może być obliczona z uwzględnieniem podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, dotychczas pobieranej przez ubezpieczonego.

W oparciu o podniesione zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzających go decyzji organu rentowego z dnia 19 listopada 2014r. oraz z dnia 2 stycznia 2015r., poprzez przyjęcie do obliczenia wysokości należnego ubezpieczonemu świadczenia podstawy wymiaru dotychczasowej renty, w oparciu o art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 58 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

W uzasadnieniu apelacji odwołujący podniósł, że Sąd I instancji błędnie zinterpretował przepis art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, albowiem – cytując tę normę - jednoznacznie wynika z niej, że użyty zwrot "do tej renty" oznacza, że chodzi o "rentę z tytułu niezdolności do pracy" bez rozróżnienia, czy ma to być renta z ogólnego stanu zdrowia czy też renta z tytułu wypadku.

Stąd Sąd I instancji błędnie wskazał, iż niemożliwe jest obliczenie podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia przyznanej ubezpieczonemu z uwzględnieniem podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy dotychczas przez niego pobieranej.

Sąd I instancji uznał także, że renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową czy też w związku z wypadkiem przy pracy przyznawana jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawa ta jednak w żaden sposób nie określa sposobu ustalania podstawy wymiaru renty, natomiast art. 18 tej ustawy określa minimalną wysokość renty wskazując, że nie może być ona niższa niż 80% podstawy jej wymiaru.

Ustawa z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie reguluje zatem sposobu obliczania podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy w związku

z wypadkiem przy pracy, lecz odsyła w tym zakresie do stosowania przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie bowiem z art. 58 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych "w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa oraz ustawy o emeryturach i rentach z FUS".

Dodatkowo wskazać należy, że prawo do renty wypadkowej w 1994r. zostało przyznane ubezpieczonemu na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Ustawa ta również nie regulowała kwestii obliczania podstawy renty wypadkowej, lecz na mocy art. 20 ustawy odsyłała do odrębnych przepisów, a mianowicie do ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Wobec powyższego, skoro podstawa wymiaru renty wypadkowej obliczana była na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, a aktualnie obliczana jest na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 58 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych to należy przyjąć, że zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS obliczana w ten sposób podstawa wymiaru, może stanowić podstawę wymiaru przyznanej ubezpieczonemu renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia obliczonej na podstawie tych samych przepisów.

Również w zakresie waloryzacji świadczenia ustawa z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w art. 20 odsyła do przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Gdyby przyjąć pogląd, że stosownie do treści art. 58 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie mają zastosowania w kwestii ustalenia podstawy wymiaru renty przepisy art. 21 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to w przypadku gdyby ubezpieczony nie był w stanie wykazać wynagrodzeń z ostatnich 20 lat przed złożeniem wniosku to nie byłoby możliwe w ogóle ustalenie podstawy wymiaru jego świadczenia.

Podniósł, że kiedy w latach 1994 i następnym ustalano niezdolność do pracy ubezpieczonego to była to również niezdolność do pracy z ogólnego stanu zdrowia, a zatem spełniał on warunki do przyznania renty z ogólnego stanu zdrowia, a jedynie wypłacano rentę wypadkową jako korzystniejszą.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia oraz stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a to wobec trafności ustaleń oraz prawidłowości oceny, dokonanych przez Sąd I instancji i zawartych w zacytowanym pisemnym uzasadnieniu.

Przedstawione przez odwołującego w apelacji argumenty nie wnoszą do sprawy żadnych nowych okoliczności faktycznych ani prawnych, mogących stanowić podstawę zmiany zaskarżonego orzeczenia, a stanowią jedynie polemikę z dokonaną przez Sąd I instancji w ramach swobodnej oceny dowodów interpretacją przepisów ustawy, wspartą stabilnym orzecznictwem sądów w kwestii będącej przedmiotem rozpoznania.

Ponownie podkreślić należy, że zgodnie z art. 21 ust. 1 i 2 pkt 2 statuuje, że podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi: podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, a przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty.

Stąd istotnie w sytuacji, gdy ubezpieczony pobierał świadczenie na innej podstawie, art. 21 ust. 2 nie może mieć zastosowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji, jako bezzasadnej.

/-/ SSA M. Pierzycka-Pająk /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP